

Nr 60.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående förstärkning
av grunden under vissa delar av Stockholms slott; given
Stockholms slott den 4 februari 1919.*

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över
finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå riksdagen
att till förstärkning av grunden under vissa delar av Stockholms
slott bevilja ett anslag å ..... kronor 515,000
och därav under sjunde huvudtiteln anvisa såsom reservationsanslag
dels å *tilläggsstaten för år 1919* ett belopp av ... kronor 115,000,
dels å *riksstaten för år 1920* ett belopp av ..... » 200,000.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riks-
dagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4 februari 1919.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
              SCHOTTE,
              PETRÉN,
              NILSON,
              LÖFGREN,
              friherre PALMSTIERNA,
              UNDÉN,
              THORSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Thorsson anförde:

Då jag den 9 januari 1919 föredrog de frågor, som rörde regleringen av utgifterna under sjunde huvudtiteln dels i tilläggsstaten för år 1919, dels i riksstaten för år 1920, hemställde jag, med anledning av ett av byggnadsstyrelsen framlagt förslag, att till förstärkning av grunden under vissa delar av Stockholms slott måtte beräknas såsom reservationsanslag, å tilläggsstaten (punkt 15) 115,000 kronor och å riksstaten (punkt 62) 200,000 kronor. Med bifall härtill har Kungl. Maj:t i förslagen till nämnda stater upptagit de sålunda föreslagna anslagsbeloppen.

Jag anhåller nu att få för Kungl. Maj:t framlägga förslag till proposition i ämnet.

I det utlåtande, som överintendentsämbetet den 13 juli 1915 avgav med anledning av riksmarskalksämbetets berättelser över 1914 års

och generalförslag till 1915 års reparationsarbeten vid Stockholms m. fl. slott och vissa andra till hovhållningen upplåtta byggnader, ifrågasatte överintendentsämbetet, huruvida icke förberedande åtgärder snarast borde företagas för erforderliga förstärkningar av grunden såväl under slottskapellets i Stockholms slott södra vägg som ock under samma slotts båda östra flyglar. Då riksmarskalksämhetets nyssnämnda berättelser och förslag den 30 augusti 1915 för Kungl. Maj:t anmälades, erhöll överintendentsämbetet i uppdrag att till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till anordnande av noggranna undersökningar av grunden under oförmälda delar av Stockholms slott, vilket förslag borde innefatta utredning rörande såväl sättet för undersökningarnas utförande som därmed förbundna kostnader.

Till fullgörande av nämnda uppdrag avgav överintendentsämbetet i skrivelse den 16 november 1915 utlåtande och förslag i ämnet. Styrelsen erinrade därvid till en början om en undersökning av grunden under nordöstra Logårdsflygeln, som år 1905 verkställdes på föranstaltande av ståthållarsämbetet å Stockholms slott.

Genom denna undersökning hade, anförde ämbetet, befunnits, att sistnämnda flygels grundmurar allt intill den källaren i väster begränsande tvärmuren till största delen vilade på hammarband och pålar, vilka emellertid låge på den höjd i förhållande till Saltsjöns vattenyta, att de förr eller senare måste förruttna, att hammarband och pålar på de undersökta ställena ungefär 15 meter från östra fasadmuren skadats, ehuru i jämförelsevis ringa omfattning, att de pålar, som vid undersökningen blottats under de inre pelarna närmast intill ovannämnda tvärmur, blivit alldeles förstörda, att tvärmuren vore anlagd på grus, i överytan något löst, men redan på 1 meters djup av fastare beskaffenhet, att jämväl intill tvärmuren gränsande partier av norra fasadmuren vore anlagda på gruset, att undergrunden bestode av fast, grovt grus, att den fasta botten, d. v. s. det lager till vilket borr kunnat neddrivas, låge på ett djup av ungefär 20 meter under källarbotten, att pålarna vore av den ringa dimension i överändan, att skäl funnes att antaga, att de vore neddrivna till allenast ett ringa djup, och att på grund av dessa omständigheter en grundförstärkning borde gå ut på dels borttagande av hammarbanden, dels avskärande av pålarna på det djup under vattenytan, att de icke genom sitt förruttnande måtte uppluckra marken, dels ock fördelande genom sammanhängande betongutbottning av murarnas tryck på gruset utan att pålarnas bärighet därvid medtoges i räkningen. Överintendentsämbetet anförde vidare, att, ehuru väl sannolikhet förefunnes för att grunden under södra Logårdsflygeln vore behandlad på samma sätt som grunden under den norra, undersökning dock borde verkställas för utrönande och fastslående härav. För detta ändamål borde en större, inre undersökningsgrop upptagas på visst avstånd från östra fasaden och en yttre sådan, motsvarande den inre. Härjämte borde några mindre gropar göras för utrönande av hur långt pålningen sträckte sig och för undersökning av grusets beskaffenhet. Slutligen borde, för erhållande av kännedom om den fasta botten höjdläge, borrhning utföras på minst 5 ställen.

Härefter fortsatte ämbetet: »Beträffande den stora sättningen av slottets huvudparti i sydöstra hörnet har befunnits, att den där förekommande stora sprickan uppstått mittför en innanför slottets grundmur befintlig större brunn. Enligt av slottsbyggmästaren lämnade uppgifter skulle denna brunn vara murad av sandsten, hava en inre diameter av ungefär 2 meter och ett djup av ungefär 6 meter samt numera vara uttorkad. Vid tidigare gjord undersökning av brunnen har befunnits, att densamma på den yttre sidan, vilken var inmurad i och sammanmurad med grundmuren, nedrasat till en bredd av ungefär 1 meter och en höjd av ungefär 2.5 meter, från botten räknat. Detta har emellertid avhjälpits genom brunnens uppressning och de nedrasade partiernas ersättande med igjuten betong.

Angående de å slottets borggård, en i vart hörn, för uppsamlande av dagvatten anlagda fyra stycken avloppsbrunnar har av slottsbyggmästaren meddelats, att dessa tillföre icke varit fogstrukna och att gjorda undersökningar ådagalagt, att i brunnarna uppsamlat vatten läckt ur desamma och sökt sig väg under slottets grundmurar, men att detta missförhållande numera avhjälpits, i det att brunnarna invändigt tätats genom fogstrykning och satts i förbindelse med avloppsrör.

Det är fördenskull icke uteslutet, att sättningen ursprungligen kan hava orsakats av den källäder, som gått fram till den stora brunnen, och genom pumpningen ur brunnen. Det är likaledes tänkbart, att vatten från övannämnda brunnar på borggården kunnat söka sig fram utefter den gamla källäders och bidragit till grusets undanspolande, ett antagande som styrkes av uppkomsten av raset i den stora brunnen.

Då förenämnda sättning av slottets mittparti emellertid icke synes hava avstannat, torde en undersökning böra företagas förmedelst upptagande av en grop utvändigt mitt för brunnen allt intill grundmurens underkant och, därest förhållandena så påfordra, av jämväl en invändig grop. Slutligen torde på ett ställe av stödmuren mot Logården en undersökningsgrop böra upptagas för utrönande av huruvida jämväl denna mur vilar å pålar.»

Överintendentsämbetets nu återgivna skrivelse remitterades till riksmarskalksämbetet, som, med överlämnande av bland annat yttrande av ståthållarsämbetet å Stockholms slott, i utlåtande den 10 februari 1916 förklarade sig — under vissa förutsättningar beträffande undersökningsarbetets anordnande och kostnadens bestridande, för vilka jag saknar anledning att här redogöra — icke hava något att erinra beträffande de av överintendentsämbetet föreslagna undersökningsarbetena, vilka borde verkställas i samråd med ståthållarsämbetet å Stockholms slott.

Vid föredragning den 17 mars 1916 av det ärende, för vilket jag nu redogjort, uppdrog Kungl. Maj:t åt överintendentsämbetet att, efter samråd med ståthållarsämbetet å Stockholms slott, låta anordna en noggrann undersökning av grunden under slottskapellets i nämnda slott södra vägg och samma slotts båda östra flyglar i huvudsaklig överensstämmelse med av ämbetet angiven plan ävensom att i sinom tid till Kungl. Maj:t inkomma med redogörelse för undersök-

ningsresultatet samt förslag till de åtgärder, ämbetet funne förhållandena påkalla.

I skrivelse den 31 januari 1918 har byggnadsstyrelsen meddelat, att sedan överintendentsämbetet, till åttlydnad av vad Kungl. Maj:t sålunda anbefallt ämbetet, den 25 april 1916 meddelat professorn Henrik Kreüger och civilingenjören Fritz Söderbergh uppdrag att utföra ifrågasvarande undersökningsarbete, nämnda personer slutfört sitt arbete och sammanfattat resultatet av detsamma i en till ämbetet ställd skrift av den 31 december 1917.

I sistnämnda skrift, vilken jämte till densamma hörande ritningar och fotografier av byggnadsstyrelsen överlämnats till Kungl. Maj:t, har till en början meddelats, att undersökningarna under Kreügers och Söderberghs ledning utförts av firman C. Kreüger & E. W. Bärnin, varefter, med hänvisning till nämnda ritningar och fotografier, lämnats följande redogörelse för gången av undersökningarna.

»Den i slottets mittparti cirka 9 met. från mittpartiets sydöstra hörn befintliga större sprickan föranledde till upptagande av grop nr I, som nedfördes allt intill bottenskiftets underkant, och undersöktes samtidigt den omedelbart innanför grundmurerna belägna murade brunnsgropen, å ritningen kallad I¹.

Den stora sprickan, vilkens utseende framgår av fotografien, fortsatte allt ned till bottenskiftet genom grundmuren, som i övrigt var av god beskaffenhet, lagd i bruk och byggd av stora block. I brunnsgropen lågo högar av sten, tidigare nedrasade från grundmuren, som under senare år blivit ilagad med betong, där stenarna utfallit. Multnade rester av pumpstock och brunnskar funnos och borttogos. Invändigt å grundmuren kunde ej någon motsvarighet till den å utsidan befintliga sprickan iakttagas. Grundmuren befanns lagd å grus, vilket dock var något uppluckrat och blandat med mylla. I den yttre gropen göts mager betong till 1.5 met. höjd före gropens återfyllning, varjämte i den inre brunnsgropen den för undersökningen samt för borttagande av multnade trärester under bottenskiftet uppgrävda marken ersattes med betong.

I hörnet mellan slottets mittparti och södra flygeln upptogs grop nr II. Grundmurarna, som för mittpartiet voro helt lagda i bruk och för flygeln till övre delen i bruk och undre delen som kallmur, vilade å en rustbädd av 17 cm. bjälkar. Grundmurarna voro av god beskaffenhet; grova, väl bibehållna ankarslutar förekommo i mittpartiets mur, och rustbädden under samma mur var hopkramlad medelst ett flertal plattjärn, även dessa i gott skick. Rustbädden var ej helt frisk, i det att virket var något angripet av röta och föreföll löst och uppmjukat; dock var den förvånansvärt väl bibehållen i betraktande av sitt höga läge i förhållande till vattenytan. Marken under rustbädden utgjordes av grusblandad mylla. Vid företagen provborrning i gropens botten befanns gruslagret börja på ett djup av c:a 3.5 met. under rustbädden.

Med mittlinjen c:a 9 met. från flygelns sydöstra hörn upptogs gropar III och III¹ ut- och invändigt. Här befanns grundmuren, som var av god beskaffenhet och till sin helhet lagd i bruk, vila å en rustbädd av 17 cm. bjälkar, som

understöddes av sick-sackställda pålar i resp. fem och fyra rader. Pålarna, som voro av c:a 22 cm. grovlek i överändan, voro liksom rustbädden endast obetydligt angripna av röta, men virket föreföll löst och uppmjukat. En påle uppdrogs. Fotografien visar, huruledes virket, ehuru pålen ej var angripen av röta, helt mist sitt samband mellan årsringarna. Vid arbetet med uppdragningen avskalades veden i pålen från kärnan. Vid företagen provborrning i gropens botten befanns gruslagret börja på ett djup av c:a 3 met. under rustbädden.

Verkställda avvägningar hava ådagalagt, att rustbädden i grop II ligger å en höjd av $+ 4.35$ och rustbädden i grop III å en höjd av $+ 4.03$, samt att pålarna äro avskurna å höjden $+ 3.86$ allt över Stockholms slusströskel. Det visar sig sålunda, att samtliga rustbäddar med sin överyta ligga över Saltsjöns medelvattenyta, vilken antages vara $+ 3.96$ och resp. 0.79 m. och 0.47 m. över Saltsjöns lågvattenyta, då denna sättes till $+ 3.56$ m. Höjdförhållandena för denna flygel äro således ännu ogynnsammare, än vad fallet visade sig vara vid de under år 1905 utförda undersökningarna för norra flygeln, där rustbäddens överkant låg å $+ 3.97$ m. och pålavskärningen å höjden $+ 3.67$.

Då såväl rustbäddar som pålarnas äverändar redan tagit skada och på grund av sitt läge i förhållande till Saltsjöns vattenyta äro utsatta för risken att förr eller senare förstöras, måste rustbäddarna helt borttagas och pålarna avskäras på ett betryggande djup under Saltsjöns lägsta vattenyta.

Vi få därför föreslå, att till grundens förstärkning följande åtgärder måtte vidtagas.

Överallt, där pålar förekomma, avskäras dessa å höjden $+ 2.80$ m. Samtliga hammarband och rustbäddar borttagas. Kring pålarna gjutes en betongbädd med underkanten å höjden $+ 2.50$ och nående upp under grundmurarnas bottenkift. Där endast rustbädd förekommer, gjutes efter dennas borttagande under grundmurarna en betongbädd av 1.0 m. tjocklek. Därvid gjutes betongbädden successivt i delar, som med varandra medelst inlagda järn så hopskarvas, att en sammanhängande platta erhålles. Betongbädden gjutes i sammanhang för flygeln i sin helhet, varvid dock densamma i mellanrummen mellan de yttre grundmurarna och de inre pelargrunderna ej behöver givas större tjocklek än 1.0 m. Under slottets mittparti gjutes efter rustbäddens borttagande under grundmurarna en betongbädd, som anlägges direkt å gruset. I södra fasaden utsträcker denna betongbädd, även där rustbädd ej finnes, till en sträcka av 2.0 m. väster om den stora sprickan.

Arbetet, som måste utföras med den största försiktighet under strängt sakkunnig ledning, är ej av den art, att det lämpar sig utbjudas å entreprenad. Dels på grund av osäkerheten i priserna å arbetsmarknaden, dels på grund av svårigheten att på förhand bestämma arbetsmetoderna, då dessa säkerligen bliva olika för skilda partier och beroende på omständigheter, som framträda under arbetets gång, är ej möjligt på förhand angiva kostnaden för grundförstärkningen. Under-tecknade anse sig dock böra framhålla, att, om än arbetets utförande ej påfordras under nu gällande kristidspriser, ett längre uppskov ej är tillrådligt, då arbetet skulle i väsentlig grad försvåras, därest virket i avsevärdare grad skulle ytterligare försämrass.

Av grundundersökningen framgår, att de sättningar, som uppstått inom södra flygeln med sannolikhet äro att härleda från rustbäddarnas och pålarnas minskade bärighet. Vad den stora sprickan i slottets mittparti beträffar, synes det, som om

flera omständigheter här skulle samverkat. Förekomsten av brunnen omedelbart innanför grundmuren, just där sprickan uppstått, talar för att vid pumpning möjligen gruset undansugits och vållat markens uppluckring under grundmuren. Äldre kartor visa, att det gamla slottets södra fasad sammanfallit med det nuvarande slottets och att hörnet av det gamla slottet befunnit sig något väster om sprickan. Otänkbart är ej, att slottet är uppfört på det gamla slottets grundmur och att ny grund blivit skarvad vid den gamla. Mest sannolikt är dock, att den omständigheten, att grundmuren i hörnet är lagd på rustbädd å mindre bärig mark vållat sjunkning av hörnet och sprickans uppkomst.»

Byggnadsstyrelsen har med förenämnda skrivelse vidare överlämnat en till styrelsen ställd skift, vari professorn Kreüger och ingenjören Söderbergh, av styrelsen anmodade att uppgöra en beräkning av kostnaderna för de föreslagna arbetena, anført följande:

»Uppmanade av kungl. byggnadsstyrelsen att fullständiga vårt utlåtande av den 31 dec. 1917 angående grunden för kungl. slottet i Stockholm med uppgift om kostnaden för en förstärkning av grunderna under det sydöstra hörnet av kungl. slottets mittparti och under båda flyglarna å ömse sidor om Logården, hava vi sökt beräkna denna kostnad och därvid tagit som utgångspunkt de priser, som kunna antagas bliva gällande i marknaden, sedan de av kriget onormalt uppdrivna värdena gått ned, och hava vi därvid antagit materialpriserna dubbelt högre mot priserna före kriget och minimitimpningen för arbetarna 1.0 kr. Kostnaderna skulle då ställa sig sålunda:

Betong	150,000 kr.
Schakt	100,000 »
Spånt och formar	20,000 »
Järninlägg	15,000 »
Ev. stöttningar	30,000 »
Vattenlänsning, oförutsedda svårigheter, tillsyn	35,000 »
	350,000 kr.»

För egen del har byggnadsstyrelsen i sin oförmälda skrivelse till en början velat, under åberopande av det resultat undersökningen givit, på det livligaste framhålla nödvändigheten av de föreslagna arbetenas snara igångsättande.

Beträffande nyss återgivna kostnadsberäkning har byggnadsstyrelsen anmärkt, att till dess slutsumma, 350,000 kronor, borde läggas 25,000 kronor för arbetsledning, kontroll och eventuellt ersättning för intrång i uthyrda lokaler, samt vidare anført följande:

»Vid uppgörandet av denna beräkning har man utgått från 'de priser, som kunna antagas bliva gällande i marknaden, sedan de av kriget onormalt uppdrivna värdena gått ned'. Då emellertid, såsom styrelsen tillåter sig underdånigst upprepa, med arbetenas utförande icke utan risk vidare kan anstå — särskilt gäller detta slottets sydöstra hörns och den sydöstra flygelns grunder, som alltjämt befinna sig

i betänklig rörelse — har man alltså att räkna med nuvarande priser, vida högre än de, som legat till grund för kostnadsberäkningen. Som dock för närvarande säkra beräkningar icke kunna göras, anser sig byggnadsstyrelsen böra i underdånighet hemställa, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå innevarande års riksdag att till omedelbart igångsättande av arbeten till förstärkning av grunden under ifrågavarande delar av Stockholms slott — d. v. s. sydöstra hörnet av slottets mittparti och de båda östra flyglarna — anvisa ett belopp av 375,000 kronor med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under innevarande år disponera erforderlig del av beloppet, förslagsvis 100,000 kronor.»

Sedan Kungl. Maj:t genom remiss den 18 februari 1918 anbefallt riksmarskalksämberet att avgiva utlåtande över byggnadsstyrelsens ifrågavarande framställning, har riksmarskalksämberet den 8 april samma år avgivit sådant utlåtande, därvid ämbetet jämväl överlämnat ett från ståthållarämbetet å Stockholms slott inhämtat yttrande i ärendet. Ståthållarämbetet har, med framhållande att byggnadsstyrelsen i sitt kostnadsförslag upptagit ersättning för intrång i uthyrda lägenheter och därav förorsakade anordningar eller omflyttningar samt att slottsbyggnadskassans medel således icke avsetts att tagas i anspråk för ändamålet, på det kraftigaste tillstyrkt bifall till byggnadsstyrelsens hemställan, under förutsättning av viss samverkan mellan den myndighet, som komme att leda ett eventuellt grundförstärkningsarbete, och ståthållarämbetet.

Riksmarskalksämberet, som förklarat sig icke hava något att erinra mot de uppgjorda förslagen till grundförstärkningsarbeten under vissa delar av Stockholms slott, har velat även för sin del framhålla den oundvikliga nödvändigheten av att de ifrågasatta arbetena snarast komme till utförande. I likhet med ståthållarämbetet har riksmarskalksämberet därvid förutsatt, att slottskassan icke komme att på grund av ifrågavarande arbetens utförande vare sig betungas med några som helst kostnader eller få vidkännas någon minskning av inflytande hyresmedel för uthyrda källarlokalerna, vilka kunde komma att av arbetena beröras.

Därjämte har riksmarskalksämberet framhållit önskvärdheten av, att en blivande arbetsledning måtte anbefallas att i fråga om förberedelserna för eventuella arbetens igångsättande samt under desammas fortgång samverka med ståthållarämbetet på Stockholms slott.

Departementschefen. Den utredning, för vilken jag nu redogjort, lämnar icke rum för någon ovisshet om nödvändigheten av sådan förstärkning av grunden under vissa delar av Stockholms slott, som av byggnadsstyrelsen föreslagits. Då riksmarskalksämberets nyss återgivna utlåtande den 11 april 1918 inkom till finansdepartementet och ärendet därmed förelåg färdigt

till föredragning, gällde det sålunda närmast att avgöra, huruvida proposition i ämnet borde föreläggas den då samlade riksdagen. Skäl för uppskov förelågo dels i den omständigheten, att ärendet icke skulle kunna föreläggas riksdagen förrän tidigast i slutet av april månad, dels ock i de abnormt höga kostnader för arbetenas utförande, med vilka man hade att räkna. Med hänsyn härtill och sedan jag efter att vid samtal med chefen för byggnadsstyrelsen förvissat mig om, att enligt hans mening det icke kunde anses nödvändigt att de föreslagna arbetena bleve igångsatta under 1918 eller början av 1919, ansåg jag mig icke böra förorda frågans omedelbara hänskjutande till riksdagen.

Då jag sedermera upptagit ärendet till förnyat övervägande, har jag med hänsyn till de ytterligare stegrade kostnader, som de föreslagna arbetena numera skulle betinga, ansett mig böra tillse, huruvida icke med förslagets framläggande möjligen skulle kunna ytterligare anstå. Sedan jag till chefen för byggnadsstyrelsen riktat under hand en förfrågan härom, har jag från styrelsen mottagit en den 31 oktober 1918 dagtecknad skrivelse, vari styrelsen, med förmälan att yttrande inhämtats från civilingenjören Söderbergh, meddelat, att de bristfälliga grunderna alltjämt befunne sig i rörelse, att ett framskjutande av grundförstärkningsarbetenas påbörjande medförde risker av stegrade kostnader till följd av ökade bristfälligheter å byggnaden i dess helhet och i synnerhet å undergrunderna, samt att omedelbar fara för de ifrågavarande byggnadsdelarnas instörtande dock ännu icke syntes föreligga.

Byggnadsstyrelsen har sålunda icke ansett sig i resultatet av de företagna undersökningarna äga stöd för att för sin del bestämt motsätta sig ytterligare uppskov. Detta oaktat har jag, vid övervägande av vad utredningen bragt i dagen och med hänsyn till den av styrelsen påpekade möjligheten att ökade bristfälligheter kunna medföra än mera stegrade kostnader, icke velat taga på mitt ansvar att ytterligare fördröja frågans avgörande.

I fråga om kostnaderna för företagets utförande har byggnadsstyrelsen i sin sistnämnda skrivelse anført, att, därest desamma beräknades efter de materialpriser och arbetslöner, som gällde vid tiden för skrivelsens avlåtande, anslagssumman borde ökas med 140,000 kronor eller till 515,000 kronor. Sedermera har chefen för byggnadsstyrelsen, på sätt jag redan till statsrådsprotokollet den 9 januari 1919 meddelat, under hand upplyst, att av det beräknade kostnadsbeloppet 115,000 kronor borde vara tillgängliga under år 1919 och återstoden lämpligen kunde jämnt fördelas på åren 1920 och 1921.

På grund av vad jag sålunda anført och då från min sida icke föreligger anledning till erinran mot den sakkunniga myndighetens förslag i fråga om vare sig arbetets anordnande eller kostnadsberäkningen och kostnadens fördelning, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till förstärkning av grunden under vissa delar av Stockholms slott bevilja ett anslag av ..... kronor 515,000
och därav under sjunde huvudtiteln anvisa såsom reservationsanslag dels å *tilläggsstaten för år 1919* ett belopp av » 115,000,
dels å *riksstaten för år 1920* ett belopp av ..... » 200,000.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan biföll Hans Maj:t Konungen; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bil. litt. — vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Sven Lidholm.